

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเด็กที่หนีออกจากบ้าน” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทของครอบครัวที่มีเด็กหนีออกจากบ้าน 2) รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่มีเด็กหนีออกจากบ้าน และ 3) นำเสนอแนวทางการสื่อสารเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กหนีออกจากบ้าน โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants)

พ.ศ. 2551 ศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา ได้รับแจ้งว่ามีบุคคลสูญหายจำนวน 329 ราย และจากการศึกษาสาเหตุของการหาย พบว่า สมัครงใจ 74 ราย และในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุ 11-18 ปีจำนวน 71 ราย ซึ่งสามารถติดต่อและพร้อมให้สัมภาษณ์จำนวน 11 ครอบครัว แบ่งเป็นให้สัมภาษณ์ทั้งผู้ปกครองและเด็กจำนวน 6 ครอบครัว สัมภาษณ์เฉพาะผู้ปกครองจำนวน 5 ครอบครัว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจึงแบ่งเป็น

- 1.1 ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 11 คน
- 1.2 เด็กหนีออกจากบ้าน จำนวน 6 คน
- 1.3 เจ้าหน้าที่จากศูนย์ข้อมูลคนหาย 1 คน

2. ขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กหนีออกจากบ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 การสัมภาษณ์ครอบครัวเด็กหนีออกจากบ้าน และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และนำเสนอแนวทางการสื่อสารเพื่อป้องกันปัญหาเด็กหนีออกจากบ้าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- บริบทของครอบครัว
- รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว
- สาเหตุที่ทำให้เด็กหนีออกจากบ้าน
- ความต้องการของเด็กที่หนีออกจากบ้าน

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เด็กหนีออกจากบ้าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- บริบทของครอบครัว
- รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว
- สาเหตุที่ทำให้เด็กหนีออกจากบ้าน
- ความต้องการของเด็กที่หนีออกจากบ้าน

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) แนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เด็กหนีออกจากบ้านของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 11 ครอบครัว
- 2) แนวทางการสื่อสารเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กหนีออกจากบ้าน แบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้
 - การสื่อสารกับเด็ก
 - การให้อิสระกับเด็ก
 - การตั้งกฎเกณฑ์กับเด็ก
 - ความคาดหวังในตัวเด็ก
 - การทำกิจกรรมร่วมกัน
 - การใช้อินเทอร์เน็ต

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มครอบครัวของเด็กที่หนีออกจากบ้าน ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็ก เด็กที่หนีออกจากบ้าน และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา โดยการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ โดยอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ นำข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

